

Evaluatie herstelplan 2019

Rekenkameronderzoek

Deel 1: Nota van Conclusies en Aanbevelingen

1 september 2025

Rekenkamer gemeente Oldambt

Samenstelling:

E. de Haan (voorzitter)

T. de Zee

C. Heijnen

Contact:

A. Olthof – Boelens (ambtelijk secretaris)

Postbus 175

9670 AD Winschoten

Mail: rekenkamer@gemeente-oldambt.nl

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
1. Inleiding en leeswijzer.....	4
2. Samenvatting van de conclusies	6
3. Verantwoording en reflectie op het onderzoeksproces.....	7
4. Conclusies.....	8
5. Aanbevelingen.....	10
6. Slotwoord	12
7. Wederhoor college van burgemeester en wethouders	13
8. Reactie van de rekenkamer	17

1. Inleiding en leeswijzer

In 2019 kwam het college van de gemeente Oldambt tot de conclusie dat de gemeentelijke begroting van Oldambt vanaf het begrotingsjaar 2023 niet langer sluitend te krijgen was. De gemeente werd geconfronteerd met aanzienlijke tekorten, voornamelijk als gevolg van oplopende kosten binnen het sociaal domein. Als reactie hierop werd het Herstelplan 2019 opgesteld, met als doel de gemeentefinanciën op de lange termijn weer op orde te brengen.

De financiële uitdagingen voor gemeenten zijn echter niet voorbij, als gevolg van een forse daling in de rijksbijdragen uit het Gemeentefonds. Gedurende het verloop van dit onderzoek leek er geen financiële oplossing vanuit Den Haag te komen. Echter, in april 2025 kwam er dan toch een bericht dat er compensatie voor het ravijnjaar en voor de stijgende kosten in de jeugdzorg komt¹. Het ravijnjaar 2026 lijkt hiermee gedempt. Desondanks zijn gemeenten nog niet helemaal uit de problemen. Het ravijnjaar 2026 lijkt te worden verschoven naar 2028². Dit vooruitzicht maakt nieuwe bezuinigingsopgaves aannemelijk.

De rekenkamer van de gemeente Oldambt heeft besloten het proces rond de totstandkoming en uitvoering van het herstelplan 2019 te evalueren. Doel van deze evaluatie is om lessen te trekken die van waarde kunnen zijn bij toekomstige bezuinigingsopgaven. Dit doel heeft de rekenkamer vastgesteld in de onderstaande hoofdvraag.

Welke lessen kan de gemeente Oldambt leren uit de totstandkoming, de effecten en het proces rondom het Herstelplan 2019?

De hoofdvraag van dit onderzoek is onderverdeeld in zes deelvragen. Ook is er een normenkader ontwikkeld. Het normenkader geeft de onderzoekers en de rekenkamer de handvatten om zo objectief mogelijk te onderzoeken en te evalueren en op basis van de bevindingen een aantal aanbevelingen te doen.

Dit eindrapport bestaat uit twee delen. Het eerste deel, de nota van conclusies en aanbevelingen, is het bestuurlijke rapport. Hierin staan de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek en de aanbevelingen die de rekenkamer heeft geformuleerd. Het tweede deel is de zogeheten nota van bevindingen van de onderzoekers. In die nota zijn de resultaten van het onderzoek opgenomen en toegelicht. De nota van bevindingen vormt de basis voor de conclusies en aanbevelingen.

¹ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/structureel-800-miljoen-extra-voor-gemeenten>, geconsulteerd 04-05-2025

² <https://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/ravijnjaar-niet-gedempt-maar-opgeschoven>, geconsulteerd 04-05-2025

In het vervolg van deze nota van conclusies en aanbevelingen is als eerste een korte samenvatting van de conclusies opgenomen. Daarna wordt kort stilgestaan bij de keuzes en reflecties rondom de opzet en uitvoering van het onderzoek. Hierna volgt een uitgebreidere behandeling van de conclusies. Op basis van deze conclusies presenteert de rekenkamer in het een na laatste hoofdstuk de aanbevelingen voor verbeteringen. In het slotwoord wordt ingegaan op de waarde van het onderzoek. De bestuurlijke reactie vanuit het college van burgemeester en wethouders vormt het laatste hoofdstuk van deze nota.

2. Samenvatting van de conclusies

In dit rekenkameronderzoek is het proces rond de totstandkoming en uitvoering van het herstelplan 2019 geëvalueerd. Op basis van de documentstudie en gesprekken met (oud)raadsleden, het college en beleidsmedewerkers van het ruimtelijk domein, sociaal domein en financiën is op hoofdlijnen het volgende beeld gedestilleerd.

De gezamenlijk gevoelde urgentie binnen zowel de gemeenteraad als de ambtelijke organisatie over de financiële situatie leidde tot een constructieve houding om te komen tot een herstelplan. Tegelijkertijd was er voorafgaand aan het herstelplan sprake van een gebrek aan financieel beheer, integrale samenwerking en werden bezuinigingen vooral in het sociaal domein vermeden. Hoewel de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen technisch haalbaar waren geformuleerd, ontbrak het aan praktische en maatschappelijke duiding. Daarnaast beschikten beleidsmedewerkers slechts in beperkte mate aan inzicht in de effecten van de bezuinigingen. Verder heeft de gemeenteraad gedurende het opstellen en uitvoeren van de herstelmaatregelen niet altijd in volle omvang zijn kaderstellende en controlerende rol kunnen vervullen. En leeft breed het inzicht dat heldere en eerlijke communicatie richting inwoners en in de interne samenwerking tussen college en raad van belang is voor draagvlak en besluitvorming. Tot slot werd het bezuinigingsproces bemoeilijkt door oplopende kosten en een tekort aan ambtelijke capaciteit.

3. Verantwoording en reflectie op het onderzoeksproces

De nota van bevindingen is gebaseerd op documentstudie en gesprekken. In bijlage 4 van de nota van bevindingen is een overzicht opgenomen van de geanalyseerde raadsinformatie rondom het herstelplan. Verder zijn er groepsgesprekken gevoerd met beleidsmedewerkers van het sociaal domein en beleidsmedewerkers van het ruimtelijk domein, met het college van B&W en zijn raadsleden, die sinds het begin van het herstelplan traject in functie zijn, uitgenodigd voor een gesprek. Daarnaast heeft er nog een telefonisch interview plaatsgevonden met een beleidsmedewerker financiën en heeft er een werksessie plaatsgevonden waarvoor de gehele raad was uitgenodigd.

De conceptnota is op basis van artikel 10.2 van het Reglement van orde en onderzoeksprotocol van de rekenkamer op 4 juni 2025 voorgelegd aan de ambtelijke organisatie voor een technische reactie (ambtelijk hoor en wederhoor). De betrokken ambtenaren hebben hierop gereageerd. De reacties zijn vervolgens verwerkt in de definitieve nota van bevindingen en daarna door de rekenkamer vastgesteld op 3 juli 2025. Op basis van dit rapport heeft de rekenkamer conclusies getrokken en aanbevelingen opgesteld.

Het college heeft een bestuurlijke reactie kunnen geven op de nota van bevindingen en de nota van conclusies en aanbevelingen. Dit is gebeurd op grond van artikel 10.3 van het Reglement van orde en onderzoeksprotocol van de rekenkamer. De bestuurlijke reactie is op 19 augustus 2025 bij de rekenkamer binnengekomen.

4. Conclusies

Het doel van dit rekenkameronderzoek is om lessen te leren uit de totstandkoming, de effecten en het proces rondom het herstelplan 2019. Hiertoe zijn hieronder eerst de belangrijkste conclusies uiteengezet. Aan het eind van dit hoofdstuk zijn deze conclusies doorvertaald naar de belangrijkste geleerde lessen. En deze lessen zijn weer de basis voor de aanbevelingen in het volgende hoofdstuk.

Conclusies

De financiële situatie van de gemeente Oldambt in 2019 werd door zowel de raad, het college als de ambtelijke organisatie als ingrijpend en uitzonderlijk ervaren. De gedeelde urgentie om ingrijpende keuzes te maken en preventief toezicht te voorkomen, leidde tot intensieve samenwerking in de raad in de vorm van Halte 7 en vormde het vertrekpunt voor het herstelplan. De samenwerking duurde voort gedurende de uitvoering van het herstelplan.

Voorafgaand aan het herstelplan was er sprake van een gebrek aan discipline, overzicht en langetermijnvisie in het financieel beheer en een versnipperde werkvorm. Bezuinigingen werden lang vermeden, vooral binnen het sociaal domein. Het sociaal domein gold als onaantastbaar. Vanaf 2019 ontstond echter het besef dat ingrijpende veranderingen noodzakelijk waren. Dit leidde tot een koerswijziging waarbij preventie, doelmatigheid en een andere denkwijze over ondersteuning centraal kwamen te staan.

De totstandkoming van het herstelplan vond plaats onder grote tijdsdruk. Hierdoor werden maatregelen vooral op hoofdlijnen geformuleerd en moesten veel inhoudelijke keuzes tijdens de uitvoering van het plan worden uitgewerkt. Maatschappelijke effecten van maatregelen waren nauwelijks in kaart gebracht. Omdat hier voor sommige dossiers wel behoefte aan was, liepen bezuinigingen vertragingen op. Ondanks deze omstandigheden ervoeren ambtenaren ruimte in de uitvoering, en was er flexibiliteit om maatregelen bij te stellen wanneer deze niet proportioneel bleken.

Daarnaast waren de effecten van de bezuinigingen binnen het sociaal en ruimtelijk domein beperkt inzichtelijk, mede door het ontbreken van monitoring en effectmetingen.

Tijdens de looptijd van het herstelplan hadden raadsleden moeite om grip te krijgen op de voortgang en inhoud van de herstelmaatregelen. De informatievoorziening schoot volgens de raad tekort, zowel in inhoudelijke duiding als in de presentatie van financiële gegevens. Overigens waren de financiële stukken ook voor de onderzoekers moeilijk interpreteerbaar, omdat ze niet eenduidig waren opgesteld. Ook speelden capaciteitsproblemen binnen fracties een rol, wat het doorgronden van complexe dossiers bemoeilijkte. Het gebrek aan overzicht en inzicht leidde ertoe dat keuzes soms onder tijdsdruk en met onvoldoende onderbouwing van beleids- en maatschappelijke effecten werden gemaakt.

In de beleving van de gesproken ambtenaren, college en raadsleden was communicatie van cruciaal belang tijdens het bezuinigingsproces. Zij gaven aan dat zowel richting inwoners als in de interne samenwerking tussen raad en college transparantie, timing en regie bepalend waren voor het draagvlak en het verloop van besluitvorming. Tegelijkertijd brachten enkele communicatieproblemen, zoals de

gelijktijdige communicatie over bezuinigingen en renovaties van het gemeentehuis, ook spanningen, misverstanden en leerpunten aan het licht.

Tenslotte, tijdens de uitvoering van het herstelplan is de gemeente Oldambt geconfronteerd met verschillende externe en interne factoren die van invloed zijn geweest op de voortgang en haalbaarheid van bezuinigingsmaatregelen. De vertraging en herziening van bezuinigingen en de impact van inflatie en prijsontwikkelingen zijn hierin belangrijke aspecten geweest.

Lessen

Op basis van de uitkomsten van dit rekenkameronderzoek komen de geleerde lessen in grote lijnen neer op de factoren tijd en organiseren.

Een realistisch, proportioneel en maatschappelijk verantwoord herstelplan vereist voldoende tijd voor zorgvuldige analyse, onderbouwing en afweging. Gebrek aan tijd leidt tot maatregelen op hoofdlijnen, onvoldoende zicht op maatschappelijke effecten en verhoogt het risico op afkeuring en correcties achteraf. Tijd is een cruciale randvoorwaarde voor het opstellen én uitvoeren van een effectief en gedragen herstelplan. Zonder voldoende tijd staat een grondige analyse, realistische maatregelen, het vertrouwen van de toezichthouder en oog hebben voor effecten op de samenleving onder druk.

Naast de factor tijd is ook het goed organiseren van groot belang. Duurzaam bezuinigen is alleen mogelijk wanneer er sprake is van samenhangend financieel beheer, integrale samenwerking en een gedeelde visie. Goed organiseren vraagt daarbij om meer dan alleen structuur en regels – het vereist ook discipline, onderlinge afstemming en het doorbreken van verkokering. Pas wanneer die basis op orde is, ontstaat er ruimte voor inhoudelijke verbetering en bestuurlijke wendbaarheid.

Een goed georganiseerde gemeente beschikt over systemen die inzicht geven in de werking van beleid. Zonder structurele monitoring en effectmeting kunnen beleidskeuzes immers niet worden geëvalueerd en is er geen mogelijkheid tot bijsturing. Dat betekent dat sturen op maatschappelijke resultaten, het afleggen van verantwoording en het leren van beleid in feite onmogelijk worden. Goed organiseren betekent dus óók: het inbedden van een consistente wijze van monitoring, evaluatie en feedbackloops, zodat continu verbeteren mogelijk is.

Ook het besluitvormingsproces zelf moet goed georganiseerd zijn. Dat begint met tijdige, begrijpelijke en volledige informatievoorziening richting de raad. Raadsleden moeten niet alleen over de juiste informatie beschikken, maar ook actief ondersteund worden in hun controlerende rol. Organiseren betekent in dit opzicht: zorgen voor toegankelijke informatie, voorspelbare processen en voldoende capaciteit en begeleiding voor de raad. Organiseren is dus meer dan structureren – het is ook faciliteren. Zonder dit ‘democratisch organiserend vermogen’ komen zowel de kwaliteit van besluitvorming als de controlefunctie van de raad onder druk te staan.

Tot slot vraagt goed organiseren om heldere regie op communicatie, verwachtingen en capaciteit. Transparante en consequente communicatie is cruciaal om beleid zowel uitvoerbaar als uitlegbaar te maken. Realistische planningen en anticipatie op externe factoren, zoals inflatie en prijsontwikkelingen, dragen bij aan bestuurlijke betrouwbaarheid. Een effectief bezuinigingsproces vereist dan ook strak

georganiseerde communicatie, voldoende personele capaciteit en flexibiliteit om met onvoorziene omstandigheden om te gaan.

5. Aanbevelingen

De conclusies en lessen uit deze nota zijn de basis geweest voor de aanbevelingen in dit hoofdstuk. De aanbevelingen zijn hieronder voor respectievelijk het college en de raad uitgewerkt.

De rekenkamer adviseert de raad om het college het volgende te vragen:

1. Procesinrichting en planning van bezuinigingen
 - 1.1. Maak **'als dan'-scenario's** van zowel de financiële als de maatschappelijke effecten voor bezuinigingen zoveel mogelijk inzichtelijk. Omdat dit een complex proces is, is het belangrijk om op tijd van start te gaan.
 - 1.2. **Neem als college de tijd en geef het ambtelijk apparaat en de raad de tijd** om bezuinigingen inhoudelijk en concreet vorm te geven, zodat er gedurende het bezuinigingstraject meer ruimte is voor uitvoering en bijsturing.
 - 1.3. Geef het bezuinigingsplan **integraal** vorm om te voorkomen dat de discussies binnen afzonderlijke domeinen blijven en beoordeel op minimale impact, zoals maatschappelijke en (financiële) waterbedeffecten.
2. Informatievoorziening en monitoring
 - 2.1. Maak de effecten van bezuinigingen beter inzichtelijk door **monitoring en effectmetingen** op te zetten. Overweeg externe inhuur bij gebrek aan kennis of capaciteit voor monitoring.
 - 2.2. Zorg voor **heldere communicatie** over knelpunten in de informatievoorziening en opteer voor een **consistent format** in rapportages om de beeldvorming over voortgang te verbeteren.
3. Ondersteuning van de raad
 - 3.1. Ondersteun de controlerende rol van de raad door **frequenter werksessies met ambtenaren** te organiseren waarin ook financiële aspecten van lopende bezuinigingsdossiers toe te lichten. Dit naast de bestaande focus op financiële documenten uit de reguliere planning & control cyclus.
 - 3.2. Betrek de raad **vroegtijdig en actief** bij het bezuinigingsproces en voorzie hen tijdig van relevante informatie voor inspraak.
4. Dossiermanagement
 - 4.1. Overweeg om bij problematische / complexe dossiers op voorhand **een dossierhouder of projectleider aan te stellen**. Deze persoon heeft bij voorkeur geen geschiedenis met het onderwerp binnen de gemeentelijke organisatie. De gemeente Oldambt heeft hier inmiddels goede ervaring mee.
5. Externe communicatie en draagvlak
 - 5.1. Investeer in een **helder, transparant verhaal** naar inwoners over de noodzaak en voortgang van bezuinigingen. Wees open over mogelijke neveneffecten en toon oog voor zorgen, verwachtingen en beeldvorming bij inwoners.

De rekenkamer adviseert de gemeenteraad:

1. Informatievoorziening
 - 1.1. Communiceer **duidelijk en tijdig** met het college over **de informatiebehoefte** rond maatschappelijke effecten en waterbedeffecten van bezuinigingen.
2. Samenwerking met het college
 - 2.1. Informeer het college tijdig en concreet over **de gewenste betrokkenheid** bij het bezuinigingsproces en geef op tijd aan wanneer de samenwerking niet naar verwachting verloopt.

Versterking van de gemeenteraad

Een belangrijk element in een goed werkende democratische overheid is de wijze waarop de raad zijn kaderstellende en controlerende taak invult. Voor het goed vervullen van die taken, wordt een stevig beroep gedaan op de raadsleden. Het is daarbij belangrijk dat de raadsleden in de uitoefening van hun functie goed ondersteund en gefaciliteerd worden. Dit blijkt uit ons onderzoek en ook uit eerdere onderzoeken van de rekenkamer. Dit vraagstuk heeft ook landelijk aandacht. Zie bijvoorbeeld de actieagenda van demissionair minister Uitermark van BZK³. Interessant om in de gaten te houden, is een rapport van de wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid dat op het moment van schrijven van deze nota nog moet verschijnen⁴. Dit rapport gaat over de versterking van de deskundigheid van de overheid.

Een mogelijkheid voor versterking van de raad in Oldambt is om bij complexe dossiers een vaste dossierhouder aan te wijzen (bijvoorbeeld via de griffie) om raadsleden te ontlasten en te ondersteunen bij het tijdig en volledig doorgronden van de inhoud. Daarnaast blijven inzetten op het trainen van raadsleden in het lezen van financiële stukken. Ook kan gedacht worden aan het versterken van de griffie met een raadsadviseur. De rekenkamer adviseert in ieder geval om hierover met elkaar van gedachten te wisselen en te bespreken met de griffie wat er nodig is in aanvullende ondersteuning en advisering om de uitvoering van uw raadstaken te versterken. Ter Indicatie, een griffie met de omvang van Oldambt heeft een gemiddelde omvang van 4 tot 6 fte's. Zie daarvoor bijvoorbeeld ook de buurgemeenten Stadskanaal (5 personen) en Midden-Groningen (7 personen).

³ <https://www.raadsleden.nl/actueel/nieuws/agenda-voor-goed-bestuur-versterkt-positie-raadsleden/>

⁴ <https://www.wrr.nl/adviesprojecten/de-deskundige-overheid/nieuws/2025/06/30/aankondiging-wrr-rapport-deskundige-overheid>

6. Slotwoord

De financiële opgaven van de gemeente Oldambt vragen om scherpe keuzes, heldere communicatie en een sterke samenwerking tussen raad, college en ambtelijke organisatie. Deze evaluatie van het Herstelplan 2019 laat zien dat er waardevolle lessen te trekken zijn uit het verleden. Met deze nota wil de rekenkamer niet alleen terugblikken, maar vooral vooruitkijken. De lessen die nu zijn geleerd, kunnen de gemeente helpen om toekomstige bezuinigingsopgaven effectiever en transparanter aan te pakken. Door te investeren in tijdige voorbereiding, integrale scenario's, duidelijke informatievoorziening en actieve betrokkenheid van raad en college, wordt de bestuurlijke weerbaarheid versterkt.

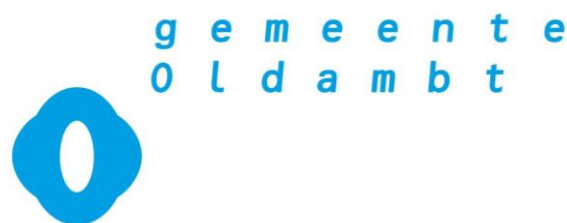
De rekenkamer spreekt de hoop uit dat de aanbevelingen in dit rapport bijdragen aan een robuuste financiële koers, met oog voor zowel maatschappelijke effecten als draagvlak onder inwoners.

De rekenkamer dankt de betrokken onderzoekers, ambtenaren, collegeleden en de geïnterviewden voor hun bijdrage aan het onderzoek.

7. Wederhoor college van burgemeester en wethouders

Johan Modestraat 6
postbus 175 . 9670 AD Winschoten
T(0597)48 20 00 . info@gemeente-oldambt.nl
www.gemeente-oldambt.nl

Rekenkamer gemeente Oldambt

Johan Modestraat 6

9671 CD Winschoten

Onderwerp	Reactie bestuurlijk wederhoor rekenkamer-onderzoek "Evaluatie herstelplan 2019"	Datum	19 augustus 2025
Ons kenmerk	51492-2025	Uw brief	4 juli 2025
Inlichtingen bij	Adriënne Menheer en Jannie Rijkaart	Bijlage(n)	geen

Geachte heer De Haan,

Op vrijdag 4 juli 2025 hebben wij uw nota van bevindingen en nota van conclusies en aanbevelingen van het rekenkameronderzoek "Evaluatie herstelplan 2019" ontvangen. Dank hiervoor en wij hebben deze met interesse gelezen. Op de aanbevelingen voor het college zullen wij nader ingaan, maar eerst willen wij graag in algemene zin op het onderzoek reageren.

Algemene reactie

In de uitkomsten van het rekenkameronderzoek missen we het gegeven dat we het herstelplan en de begroting onder grote (tijds)druk moesten opstellen. De provincie dreigde de begroting af te keuren. Hoewel we hierdoor zeer weinig tijd hadden, zijn we toch met een herstelplan gekomen om de begroting weer sluitend te krijgen. Daarbij wisten we dat veel nog nader moest worden uitgezocht. En ondanks de zeer korte doorlooptijd zijn we er toch in geslaagd om de raad binnen een tijdsbestek van een half jaar meerdere keren te informeren en heeft de raad in meerdere openbare raadsvergaderingen (9 juli, 23 september en 11 november 2019) met elkaar over voorstellen en scenario's kunnen beraadslagen.

Wij waren en zijn als college zelf ook van mening dat we meer aan de voorkant moeten sturen en niet pas op het laatste moment. Niet voor niets hebben we met de komst van de nieuwe gemeentesecretaris in 2020 ingezet op Nijambt: de organisatie moet meer bewust zijn van de keuzes, integraler afwegen, etc.

En met 2026 in het vooruitzicht hebben we als college gestuurd op tijdig inzichtelijk maken welke mogelijkheden er zijn en wat de consequenties zijn. We hebben de raad daar nauw bij betrokken via verschillende sessies.

Kortom dit rapport bevestigt dat onze ingeslagen weg de juiste is. We voelen ons daarin gesterkt, omdat we ook weten dat we er nog niet zijn.

In het rapport zijn vijf aanbevelingen voor het college en twee voor de raad opgenomen. Wij zijn benieuwd naar de reactie van de raad op deze aanbevelingen. Door de controlefunctie van de raad achten wij het raadzaam om dit rekenkameronderzoek te integreren in het inwerkprogramma van de nieuwe raad. Op deze manier kunnen de raadsleden kennismaken met een gedeelte van de geschiedenis en zich beter voorbereiden op hun functie als raadslid.

Daarnaast willen wij meegeven dat de aanpassingen die in de ambtelijke reactie zijn aangedragen, niet allemaal zijn opgenomen in het rapport van bevindingen, met name niet in de financiële bijlage 1 “overzicht realisatie herstelmaatregelen”. Wij gaan ervan uit dat dit nog wordt gewijzigd, zodat het rapport, zodra het op de gemeentelijke website beschikbaar komt, de juiste informatie bevat.

Aanbevelingen

In de nota van conclusies en aanbevelingen staan voor het college vijf aanbevelingen. Onze reactie wordt hieronder per aanbeveling weergegeven.

Aanbeveling 1: Procesinrichting en planning van bezuinigingen

Tijdig starten met het opstellen van integrale scenario's voor de aanstaande bezuiniging.

Reactie college

Wij zijn het hier mee eens en we waren hier al mee bezig richting “ravijnjaar 2026”. De urgentie is er nu niet meer. Zoals blijkt uit onze brief aan de raad van 2 juli jl. over de “Meicirculaire 2025 gemeentefonds” verwachten we in 2028 een negatief resultaat van ongeveer € 250.000,-. Dit bedrag is niet meer zo groot dat het nu al noodzakelijk is om een bezuinigingstraject op te zetten. Tijdens het opstellen van de kadernota voor de begroting van 2028 zal de raad, net als dit jaar, worden betrokken. Als de verwachting in de nabije toekomst negatief moet worden aangepast, wordt onderzocht of er een bezuinigingstraject moet starten. Hierin zullen dan de gevraagde scenario's worden meegenomen. Hierbij kunnen we gebruik maken van de scenario's die reeds ter voorbereiding op 2026 waren uitgewerkt.

Aanbeveling 2: Informatievoorziening en monitoring

Zorgen dat de maatregelen kunnen worden gevolgd en dat er duidelijke communicatie hierover is via een format.

Reactie college

In de raadsvergadering van 2 en 9 juli jl. zijn drie planning en control producten aan de raad voorgelegd. De jaarrekening als verantwoording van het jaar 2024, de 1e Besluitvormende Bestuurs-Rapportage die de voortgang van de begroting 2025 geeft en de kadernota 2026 die aangeeft welke voorgestelde taken en projecten zouden kunnen worden opgenomen in de begroting 2026-2029. De planning en control cyclus is het instrument voor bijsturing en verantwoording. Wij hebben de focus op het optimaliseren van de planning en control cyclus zoals de raad recent heeft kunnen merken.

De ambtelijke organisatie is eveneens in beweging door middel van de organisatieontwikkeling “Nijambt”. Hierin zijn verschillende ontwikkelijnen opgenomen die zich richten op het geven van sturing aan de organisatie. De meest relevante zijn concernsturing, bedrijfsvoering op orde, integrale advisering en methodisch werken met opdrachtgericht werken en portfoliomanagement van programma's en projecten. Op dit moment wordt er nog intensief gewerkt aan deze ontwikkelijnen. Ook worden er stappen ondernomen op het gebied van data-analyse en het gebruik van kunstmatige intelligentie (AI).

Dankzij al deze ontwikkelingen zijn wij ervan overtuigd dat de ambtelijke organisatie wordt toegerust om toekomstige mogelijke bezuinigingsprocessen voldoende te ondersteunen.

Aanbeveling 3: Ondersteuning van de raad

De raad op tijd te betrekken, bijvoorbeeld door middel van een werksessie.

Reactie college

Wanneer blijkt dat een bezuinigingstraject met proces en planning noodzakelijk is, hoort hierbij ook het betrekken van de raad. Dit zal in de vorm zijn van werksessies en themabijeenkomsten. De terugkoppeling over wat is opgehaald, maakt hier deel van uit. De themabijeenkomst met de raad op 11 maart 2025 inzake “Financiële strategie met het oog op de tekorten vanaf 2026” is naar ons idee hiervan een goed voorbeeld.

Aanbeveling 4: Dossiermanagement

In de ambtelijke organisatie wordt een externe dossierhouder of projectleider benoemd voor ingewikkelde dossiers.

Reactie college

De ambtelijke organisatie heeft professionele medewerkers die van buiten naar binnen denken. Het is essentieel om te achterhalen welke mening inwoners, bedrijven, instellingen en andere betrokken partijen

hebben. De participatieverordening die tijdens de raadsvergadering van november aan de raad wordt voorgelegd, ondersteunt hierbij. Wanneer blijkt dat bij ingewikkelde dossiers externe expertise nodig is vanwege capaciteit of kennis, zal deze worden ingeschakeld.

Aanbeveling 5: Externe communicatie en draagvlak

Voor het creëren van draagvlak is het essentieel om inwoners duidelijk en transparant te informeren over de noodzaak en de voortgang van bezuinigingen.

Reactie college

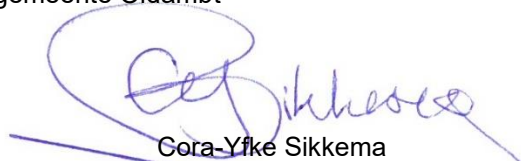
De eerder genoemde participatieverordening is wettelijke regelgeving die vastlegt op welke manier inwoners van een gemeente betrokken zijn bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van het beleid van de gemeente. Het geeft duidelijkheid over hoe inwoners kunnen deelnemen en welke rol de gemeente hierin vervult. Voor een eventueel bezuinigingstraject zal de participatieverordening van toepassing zijn.

Heeft u nog vragen met betrekking tot deze brief? Neem dan contact op met Adriënne Menheer en Jannie Rijkaart via (0597) 48 20 00.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt

Berinda Aukema
Secretaris

Gora-Yfke Sikkema
Burgemeester

8. Reactie van de rekenkamer

Het college vraagt de rekenkamer om het rapport van bevindingen aan te passen. Specifiek wordt gerefereerd aan bijlage 1 “overzicht realisatie herstelmaatregelen”. Omdat de onderzoekers de ambtelijke reactie niet kunnen staven met de beschikbaar gestelde documentatie, ziet de rekenkamer geen aanleiding tot het aanpassen van het rapport van bevindingen.